

เกษตรอินทรีย์อย่างไร จึงจะปลอดภัย และยั่งยืน

โจทย์ใหญ่ในปัจจุบันที่ทำให้โลกต้องหันมาช่วยกัน
ขบคิดคือ ทำอย่างไรจึงจะรักษาสภาพแวดล้อมให้
คงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน ทำอย่างไรจึงจะลดความ
ยากจนให้หมดไป และทำอย่างไรจึงจะให้มนุษยชาติ
อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ยิ่งโลกพัฒนามากขึ้นเท่าไร
เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นทำให้
มนุษย์เรามีอายุยืนยาวกว่าแต่ก่อน และ
เริ่มหันมาให้ความสนใจกับเรื่องสุขภาพ
มากขึ้น แนวทางหนึ่งมุ่งไปที่การคิดค้น
วิธีการรักษาโรค อีกแนวทางหนึ่งมุ่งไป
ที่การป้องกันไม่ให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ

อาหารปลอดภัยถือเป็นเรื่องสำคัญ
ทั้งในการดำรงชีวิตและการประกอบ
อาชีพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายไม่ว่า
จะเป็นผู้ผลิต ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกร
นักวิชาการ ฝ่ายแปรรูป และผู้ประกอบ
การภายใต้โซ่อุปทานที่เข้ามามีส่วน
ร่วมในการนำผลผลิตจากผู้ผลิตผ่าน

ผัก ผลไม้ ปลอดภัยสารพิษ

กระบวนการตลาดต่างๆ ไปสู่ผู้บริโภค
คนสุดท้ายนั่นเอง

ข้อมูลจากการวิจัยของสมาคม
ความร่วมมือทางวิชาการของเยอรมนี
(GTZ) ชี้ให้เห็นว่าตัวเลขการเติบโตของ

ธุรกิจสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั่วโลก มีการ
เติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี ในรอบ
หลายปีที่ผ่านมา จึงเป็นสิ่งยืนยันได้ว่า
คนให้ความสำคัญกับอาหารปลอดภัย
มากขึ้น

กลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในสินค้าเกษตรอินทรีย์ คือ เรื่องการรับรองคุณภาพ ดังนั้น สถาบันที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศไทยเรา ได้แก่ มกอช. สถาบันอาหาร กรมวิชาการเกษตร ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการรณรงค์ให้เกษตรกรผลิตอาหารปลอดภัยที่รู้จักกันดีในนามของการผลิตพืชอาหารปลอดภัย (GAP)

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักอินทรีย์ หรือพืชผักปลอดภัย มักเกิดความรู้สึกว่าเป็นเรื่องยุ่งยากกับการต้องเกี่ยวข้องกับ การเก็บข้อมูล รายละเอียดอีกทั้งยังมีข้อจำกัดในเรื่องกระบวนการทำงานของหน่วยงานรับรองคุณภาพที่มีกำลังคนไม่เพียงพอ

มิสเตอร์ ไมเคิล ชมเบี่ยน

ช่วงเดือนสิงหาคมที่ผ่านมาทีมงานวิจัยได้มีโอกาสไปดูงานเรื่องการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตรที่ประเทศออสเตรเลีย ในช่วงหนึ่งที่ได้แวะศึกษาดูงานการปลูกผักอินทรีย์ของมิสเตอร์ ไมเคิล ชมเบี่ยน เกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์ที่มีชื่อเสียงภายใต้แบรนด์ “ROCKET” ซึ่งเป็นผู้ที่มีมองทะลุปัญหาคอขวดของโซ่อุปทานผักอินทรีย์ จึงจะได้นำเอาสาระที่เป็นประโยชน์มาฝากท่านผู้อ่าน ดังต่อไปนี้

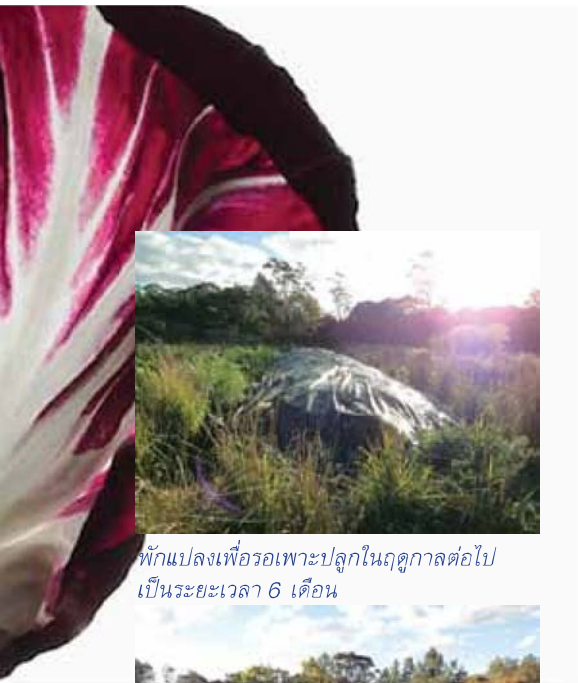
มิสเตอร์ ไมเคิล ได้ยึดอาชีพ เป็นเกษตรกรผู้ปลูกผักอินทรีย์มานานกว่า 20 ปี โดยมีสวนผักอยู่ที่แมนโกรฟ เมาเท่น ประเทศออสเตรเลีย

คุณไมเคิลเล่าว่า การปลูกพืชผัก

อินทรีย์นั้นต้องใช้ความละเอียดอ่อนเป็นอย่างมากและต้องมีความเอาใจใส่เป็นพิเศษในทุกขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมดิน โดยเขาจะพิถีพิถันกับการเลือกใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่แน่ใจได้ว่าจะทำให้โครงสร้างดินมีความร่วนซุยและมีธาตุอาหารแก่พืชผักอย่างเหมาะสม

อุปกรณ์สำหรับเตรียมดิน

พักแปลงเพื่อรอเพาะปลูกในฤดูกาลต่อไป เป็นระยะเวลา 6 เดือน

แปลงหมักปุ๋ย

เขาจะให้ความสำคัญกับระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปลูกพืชผักอินทรีย์เป็นอย่างมากโดยพื้นที่ปลูกแต่ละแปลง หลังจากเก็บเกี่ยวแล้วจะถูกปล่อยให้พักนานเป็นเวลา 6 เดือน จึงจะเริ่มปลูกในฤดูกาลต่อไป โดยในพื้นที่จะมีการวางระบบการเตรียมดิน การหมักปุ๋ย ตลอดจนการรักษาปัจจัยสภาพแวดล้อมให้มั่นคงการซึ่งกันและกันอย่างเป็นธรรมชาติ

ห้องเย็นเก็บรักษาอุณหภูมิพืชผักเพื่อรอจำหน่าย

การวางระบบการปลูกพืชของมิสเตอร์ ไมเคิล นั้นจะสามารถเก็บเกี่ยวเพื่อส่งจำหน่ายได้ทุกวัน และเป็นไปตามออเดอร์ของลูกค้าประจำ

หลังเก็บเกี่ยวแล้วผลผลิตจะถูกนำมาเก็บไว้ในห้องเย็นซึ่งรักษาอุณหภูมิของพืชผักให้มีความสดใหม่เพื่อรอส่งจำหน่าย

แปลงเพาะปลูกที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทุกวัน

การทำฟาร์มของมิสเตอร์ ไมเคิล นั้นมีพนักงาน 2 คน ซึ่งต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อให้พืชผักมีคุณภาพเกษตรอินทรีย์จริงๆ

ภายใต้แบรนด์ ROCKET ของมิสเตอร์ ไมเคิล นั้นเป็นที่ยอมรับจึงผลิตไม่เพียงพอต่อการสั่งซื้อ แต่อย่างไรก็ตาม มิสเตอร์ ไมเคิล ก็ไม่คิดจะขยายปริมาณการผลิตเพราะคำนึงถึงต้นทุนผลตอบแทน และ “คุณภาพ” มากกว่า

ผลิตภัณฑ์ของเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ที่นำมาฝากขาย

ผลผลิตเกษตรกรอินทรีย์ที่จำหน่ายตรงแก่ผู้บริโภค

ปัจจุบัน เขาได้สร้าง “เครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์” ร่วมกับเพื่อนบ้านที่มีผลิตภัณฑ์ออกร้านค เช่น แยมผลไม้เห็ด ฯลฯ ที่นำมาฝากไปขายด้วยกัน

ความคิดของมิสเตอร์ไมเคิลเกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์นั้นเห็นควรที่จะให้เป็นไปในลักษณะของการขายให้กับผู้บริโภคโดยตรง โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง เพราะจะทำให้เกษตรกรถูกแบ่งปันกำไรไปให้ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผลดีทั้งต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคที่จะได้รับราคาที่พอใจมากขึ้น

ในส่วนความคิดเห็นของมิสเตอร์ไมเคิล เกี่ยวกับ “การรับรองคุณภาพ” สินค้าเกษตรอินทรีย์นั้น เขาเห็นด้วยว่าควรจะต้องดำเนินการเพราะจะช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค หากแต่องค์กร/สถาบันฯที่เข้ามาดำเนินการนั้น จะต้องมีการที่เข้าใจในระบบเกษตรอินทรีย์อย่างแท้จริงและที่สำคัญระบบการประเมินนั้นต้องมีกระบวนการให้มั่นใจได้ว่าเป็นสินค้าเกษตรอินทรีย์จริง ๆ ซึ่งนั่นก็เป็นเรื่องที่รัฐบาลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องเข้ามาให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง 🦋